

موسسه خدمات درمانی میلاد سلامت البرز
بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی البرز

پمفلت آموزشی پانکراتیت

منبع: بروفر سودارت

تدوین: واحد ارتقاء سلامت - مژگان حاجی علی عسگر
اردیبهشت ۱۴۰۱

در چه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمود؟

۱- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان دارای علائمی مانند درد شدید بالای شکم ، استفراغ، تورم ، نفخ شکم ، تب و افت فشار خون باشید.

۲- بروز موارد زیر در حین یا پس از درمان :
یرقان ، زردی پوست و چشم ها ، تب ، کاهش وزن مداوم ، علائم کمبود کلسیم نظیر انقباضات عضلانی یا تشنج

علل:

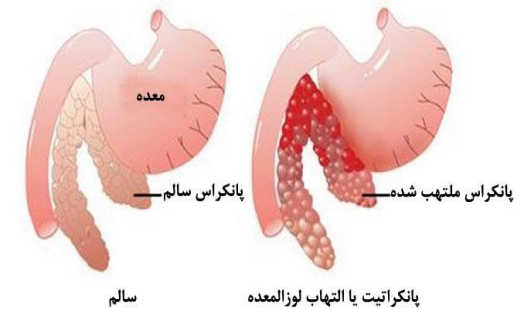
اعتیاد به الکل ، بیماری های کیسه صفرا یا مجاری صفراوی ، انسداد مجرای لوزالمعده در اثر سنگ ، جوشگاه تشکیل شده در اثر التهاب یا رشد آهسته سرطان (به ندرت) ، عفونت های ویروسی ، بالا بودن چربی های خون ، تومورها ، داروها ، ضربه یا جراحی شکم می تواند از علل ایجاد کننده پانکراتیت باشد +

خود مراقبتی:

افراد مبتلا به پانکراتیت باید تغییراتی در سبک زندگی خود ایجاد کنند این تغییرات می تواند شامل:

- ۱- ترک نوشیدنی های الکلی که به جلوگیری از آسیب بیشتر به لوزالمعده کمک می کند همچنین به میزان قابل توجهی در تسکین درد کمک خواهد کرد.
- ۲- قطع مصرف دخانیات (سیگار کشیدن دلیل پانکراتیت نیست اما می تواند پیشرفت بیماری را تسریع کند)
- ۳- رعایت رژیم غذایی برای کاهش اثرات پانکراتیت امری حیاتی است. به جای سه وعده غذایی حجیم در روز توصیه می شود ۶ وعده غذایی کم حجم ، مصرف کنید. همچنین بهتر است رژیم غذایی کم چرب را رعایت نمایید.

پانکراتیت (التهاب لوزالمعده)

پانکراس یا لوزالمعده عضوی حیاتی است که در قسمت بالا و عقب شکم واقع شده و متشکل از سه قسمت سر ، تنه و دم است . قسمت سر آن در قوسی از اثنی عشر (دوازدهه) قرار گرفته و ترشحات خود را به همراه ترشحات صفرا (که از کبد به وسیله مجرای صفراوی خارج می شود) ، به داخل دوازدهه می ریزد.

لوزالمعده حاوی دو گروه سلول است :

۱- یک گروه سلول هایی که داخل آن ها آنزیم های لازم برای هضم مواد غذایی ساخته می شود.

۲- سلول های دیگری به نام جزایر لانگرهانس که ترشح کننده انسولین و سایر هورمون های تنظیم کننده قند می باشد.

آنزیم های لازم برای هضم مواد غذایی ، به صورت غیر فعال و داخل کیسه های میکروسکوپی در لوزالمعده ذخیره شده اند که

پس از خوردن غذا به وسیله محرک های عصبی و شیمیایی به داخل دوازدهه می ریزند. سپس در آنجا به وسیله موادی که از جدار روده آزاد می شوند و محیط قلیایی که به وسیله ترشحات صفرا ایجاد می شود به صورت فعال درآمده و شروع به هضم مواد غذایی می کنند. اگر این آنزیم ها به جای دوازدهه ، در داخل بافت پانکراس فعال شوند ، شروع به از بین بردن و هضم بافت خود پانکراس کرده که به اصطلاح " پانکراتیت " یا " التهاب لوزالمعده " نامیده می شود.

شرح بیماری :

پانکراتیت مزمن معمولا در پی حملات مکرر پانکراتیت حاد بروز می کند زیرا لوزالمعده در بین حملات کاملا بهبود نمی یابد . لوزالمعده در جریان این عارضه ، به تدریج توانایی خود را در تولید آنزیم های هضم کننده و هورمون های لازم برای سلامت بدن ، از دست می دهد.

علائم شایع پانکراتیت حاد :

درد شکمی شدید علامت اصلی پانکراتیت می باشد . استفراغ ، تورم و نفخ شکم ، تب ، درد عضلانی و افت فشار خون نیز از علایم دیگر پانکراتیت است +

راههای تشخیص :

۱- انجام آزمایش های خون و ادرار که در ۹۰ درصد موارد ، بالا رفتن سطح سرمی آمیلاز و لیپاز تا ۳ برابر محدوده طبیعی در طی ۲۴ ساعت ، افزایش گلبولهای سفید خون و پایین بودن غلظت سرمی کلسیم خون را می توان مشاهده کرد +

۲- رادیولوژی قفسه سینه و شکم ، CT Scan و سونوگرافی با ماده حاجب ERCP مفیدترین راه تشخیصی پانکراتیت مزمن است . MRI و CT Scan و سونوگرافی در مرتبه بعدی روشهای تشخیصی قرار می گیرند.

درمان :

در پانکراتیت حاد معمولا بستری کردن بیمار در بیمارستان برای تجویز مایعات وریدی ، کنترل درد و استفراغ ، اختلالات متابولیسمی (جبران کمبود کلسیم و منیزیم) لازم است . جراحی ممکن است در موارد وجود سنگ های صفراوی ، زخم معده سوراخ شده ، یا تخلیه منبع عفونت ، لازم باشد .